

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

09 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ursache Petru,

judcători – Timofti Vladimir, Alerguș Constantin, Toma Nadejda, Moraru Petru,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Pascal Veronica în numele inculpatului Sologub Serghei, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Căușeni din 07 august 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2014 în cauza penală privindu - l pe

Sologub Serghei Iuri, născut la 30.05.1986, originar și domiciliat în r-nul Căușeni, satul Sălcuța.

Date referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 02.06.2014-07.08.2014.
2. Instanța de apel: 01.09.2014-18.12.2014.
3. Instanța de recurs ordinar: 18.03.2015-09.06.2015.

A CONSTATAT:

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 07 august 2014, Sologub Serghei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat, că inculpatul Sologub Serghei la 17 noiembrie 2013, în jurul orei 21⁰⁰, în curtea casei lui Ceban Alexandru, situată în satul Sălcuța, raionul Căușeni, fiind în stare de ebrietate, sub pretextul că tatăl său, Sologub Iuri face abuz de alcool și nu doarme acasă, i-a aplicat lovituri cu palmele, cu pumnii, cu capul și cu genunchiul în regiunea capului, în rezultatul cărora acesta a căzut lovindu-se cu capul de pavaj.

În urma maltratării, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 219/D din 10 decembrie 2013, lui Sologub Iuri i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de traumă craneo-cerebrală închisă, cu echimoze periorbitale, hemoragii în țesuturile moi pericraniene pe dreapta, hematom subdural occipital dreapta și hemoragii subarahnodale occipital dreapta, dilacerarea și rămolirea lobului occipital pe dreapta, care se califică ca vătămări corporale grave și care în consecință au dus la decesul victimei, care s-a produs la 25 noiembrie 2013, ora 21⁴⁰, în spitalul raional Căușeni.

Fapta respectivă a fost încadrată în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal, ca violența în familie, adică acțiunea sau inacțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a cauzat vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății și a provocat decesul victimei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpatul Sologub Serghei și cu apel suplimentar de către avocatul Pascal Veronica în numele inculpatului Sologub Serghei, în care au solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 149 Cod penal cu aplicarea concomitentă a prevederilor art. 90 Cod penal.

Avocatul Pascal Veronica în numele inculpatului Sologub Serghei a indicat că prima instanță la emiterea sentinței nu a ținut cont de prevederile art. 76 Cod penal, iar acțiunile inculpatului se încadrează în cerințele art. 18 Cod penal și că la materialele cauzei lipsesc probe care ar constata cu certitudine faptul că inculpatul Sologub Serghei a fost în stare de ebrietate la comiterea infracțiunii imputate, iar instanța de judecată a calificat aceasta ca existența unei circumstanțe agravante.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2014, apelul a fost respins ca fiind nefondat.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că starea de fapt și de drept concordă cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către instanța de fond, neconstatându-se temeiuri de casare a sentinței în această parte, de asemenea instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de Lege, ajungând la concluzia că Sologub Serghei a comis violența în familie, adică acțiunea sau inacțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a cauzat vătămări grave a integrității corporale sau a sănătății și a provocat decesul victimei.

Referitor la cerințele de recalificare a acțiunilor inculpatului Sologub Serghei din art. 201¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal în art. 149 Cod penal, instanța de apel le-a respins deoarece în speța dată este o infracțiune cu două forme de vinovăție (art. 19 Cod penal), care sub aspect subiectiv, această infracțiune se caracterizează prin intenție, care stă la baza acțiunii inițiale, și imprudență față de urmarea mai gravă. Urmarea mai gravă, provocată din imprudență, prin fapta săvârșită cu intenție, apare astfel drept circumstanță agravantă la infracțiunea săvârșită cu intenție.

Infracțiunile cu două forme de vinovăție, conform art. 19 Cod penal, se consideră în general ca infracțiuni intenționate și asupra lor se răsfrâng toate consecințele ce decurg din acest statut al lor, legate de clasificarea lor (art. 16 Cod penal) și categoriilor penitenciarelor în care se execută pedeapsa cu închisoarea (art.72 Cod penal, etc).

Instanța de apel a reținut că motive de casare a sentinței în partea stabilirii pedepsei nu au fost constatate, aceasta fiind motivată în corespundere cu prevederile art. 7, 61, 75-76 Cod penal, reieșind din gravitatea faptei, motivul comiterii acesteia, personalitatea inculpatului, prezența circumstanțelor ce atenuază sau agravează pedeapsa penală, din influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

5. Hotărârile nominalizate au fost atacate cu recurs ordinar de către avocatul Pascal Veronica în numele inculpatului Sologub Serghei, invocând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală, prin care se solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă non privativă de libertate.

Recurentul în susținerea recursului a declarat că:

- Instanța de judecată a încadrat greșit acțiunile inculpatului în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal, considerînd că acțiunile lui se încadrează în prevederile art. 149 Cod penal;
- instanțele de judecată nu au ținut cont de prevederile art. 117 alin. (2), 76 Cod penal;
- la materialele cauzei lipsesc probe care ar constata cu certitudine că inculpatul a fost în stare de ebrietate, iar instanța de judecată a calificat aceasta ca existența circumstanței agravante;
- nu a fost demonstrată intenția la decesul victimei;
- instanța de judecată trebuia să țină cont de faptul că victima era diagnosticată cu alcoolism cronic.

5.1. În referința depusă de către procuror la recurs, s-a solicitat respingerea recursului ordinar declarat de avocatul Pascal Veronica în numele inculpatului Sologub Serghei, ca fiind vădit neîntemeiat, pe motiv că pedeapsa stabilită inculpatului este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante prevăzute de art. 76-77 Cod penal, precum și de efectele acestora prescise în art. 78 Cod penal.

6. Judecînd recursul ordinar în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră, că acesta urmează a fi admis reieșind din următoarele considerente.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală (red. 14.03.2003), instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta

reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Recurentul critică încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului Sologub Serghei, invocând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală și anume acest temei pentru recurs și-a găsit confirmarea în speța dată, din care motive urmează a fi admis recursul, cu casarea parțială a sentinței și deciziei instanței de apel, rejudecând cauza se va pronunța o hotărâre nouă.

Colegiul penal lărgit reține, că art. 133/1 Cod penal (red. 09.07.2010) stipulează, că prin membru de familie se înțelege:

a) în condiția conlocuirii: persoanele aflate în relații de căsătorie, de concubinaj, persoanele divorțate, persoanele aflate în relații de tutelă și curatelă, ***rudel lor pe linie dreaptă*** sau colaterală, soții rudelor;

Art. 134 Cod penal prevede, că prin rudenie se înțelege legătura bazată pe descendența unei persoane dintr-o altă persoană sau pe faptul că mai multe persoane au un ascendent comun. În primul caz, rudenția este în linie dreaptă, iar în al doilea caz – în linie colaterală.

Astfel, se constată, că conflictul descris în învinuire, care a avut loc la 17.11.2013, în jurul orei 21:00, în curtea casei lui Ceban Alexandru, a avut loc între membri de familie, Sologub Serghei- fiu și Sologub Iuri- tată.

Prin Legea nr. 167 din 09.07.2010, publicată în Monitorul Oficial nr. 155 din 03.09.2010 a fost introdus în Codul penal (red. 18.04.02) un articol nou – 201/1 „Violența în familie”.

La încadrarea juridică a faptei imputate inculpatului Sologub Serghei, prima instanță și instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 133/1 lit. a), art. 134 Cod penal, conform cărora inculpatul Sologub Serghei și victima Sologub Iuri sunt membri de familie - fiul cu tata, iar art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal prevede „Violența în familie, adică acțiunea sau inacțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, soldată cu decesul victimei”, care se pedepsește cu închisoare de la 5 la 15 ani.

Colegiul penal lărgit statuează, că prima instanță și instanța de apel erau obligate să excludă lit. a) din art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, deoarece conform prevederilor art. 118 alin. (2) Cod penal, *„calificarea infracțiunilor în cazul concurenței dintre o parte și un întreg, după cum e indicat în lege se înfăptuiește în baza normei care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile*

săvârșite.

Conform faptei incriminate inculpatului Sologub Serghei ca consecință a fost provocat decesul victimei, ce se califică în art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, de unde rezultă, că calificarea în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal care cuprinde „cauzarea vătămarilor grave a integrității corporale sau a sănătății “ este de prisos în speța data, fiind că ea cuprinde numai o parte din fapta incriminată.

Colegiul penal lărgit mai menționează, că vinovăția inculpatului Sologub Serghei atât în cadrul ședinței de judecată în prima instanță cât și în instanța de apel s-a confirmat prin:

- declarațiile succesului părții vătămate Sologub Valentina (f. d. 135-136);
- declarațiile martorilor Ceban Alexandru (f. d. 138-139), Țușcă Oleg (f. d. 137);
- raportul de expertiză medico – legală nr. 219/D din 10 decembrie 2013, conform căruia s-a stabilit că decesul lui Sologub Iuri a survenit la 25 noiembrie 2013, ora 21, în rezultatul dilacerării cerebrale, ca urmare a traumei craneo-cerebrale închise. La Sologub Iuri s-a depistat traumă craneo-cerebrală închisă, cu echimoze periorbitale, hemoragii în țesuturile moi pericraniene pe dreapta, hematom subdural occipital dreapta și hemoragii subarahnodiene occipital-dreapta, dilacerarea și rămolirea lobului occipital pe dreapta, care au fost produse prin acțiune traumatică cu corp (uri) contondent (e) sau la lovire de acesta (acestea), care sunt în legătură cauzală directă cu survenirea morții și în baza acestui criteriu se califică ca vătămări corporale grave. Leziunile corporale care au provocat decesul victimei au fost cauzate cu minimum trei lovituri. Cel mai probabil Sologub Iuri a fost orientat cu partea anterioară a corpului față de obiectul (ele) vulnerant (e) în momentul provocării leziunilor corporale (f.d. 27-28);
- extrasul din raportul de cercetare histopatologică nr. 229, la examinarea medico-legală histopatologică, au fost depistate revărsări sanguine în spațiile subarahnoidian și intracerebral, care au fost produse intravital, care conform modificărilor de reactivitate au vechimea de circa 8-9 zile pînă la deces (f.d. 78);
- procesul-verbal de cercetare a locului infracțiunii (f.d. 9-11);
- procesul-verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii, cu participarea martorului Ceban Alexandru (f.d. 84).

Colegiul penal lărgit consideră neîntemeiat și declarativ argumentul recurentei, precum că infracțiunea nu a fost comisă intenționat, deoarece s-a dovedit cu certitudine că inculpatul fiind în stare de ebrietate, intenționat l-a maltratat pe tatăl său din motiv că făcea abuz de alcool și nu dormea acasă și ca rezultat aceasta a dus la decesul tatălui.

Se menționează că, instanța de apel corect a respins recalificarea acțiunilor inculpatului Sologub Serghei de la art. 201¹ alin. (3) lit. c) la art. 149 Cod penal, ca lipsire de viață din imprudență, deoarece s-a constatat cu certitudine, că inculpatul intenționat i-a aplicat lovituri tatălui său. Mai mult ca atât, știind că acesta era în

stare de ebrietate avansată și cu greu își menținea echilibrul, inculpatul, deși n-a dorit survenirea decesului tatălui său, aplicând lovituri cu pumnii, cu capul și cu genunchiul în regiunea capului, era conștient de faptul că poate să-i provoace vătămări grave a integrității corporale, trebuia să prevadă că în urma loviturilor aplicate, acesta poate să cadă și să se lovească cu capul de pavaj, ce putea duce la deces.

Structural, infracțiunea de violență în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat decesul victimei, prevăzută de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, cuprinde vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății (urmările prejudiciabile primare), care, la rândul său, a implicat producerea unor urmări prejudiciabile și mai grave - decesul victimei (urmările prejudiciabile secundare) sau conform art. 19 Cod penal este o infracțiune cu două forme de vinovăție.

În cazul dat, decesul victimei trebuie să se găsească într-o legătură de cauzalitate directă cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății. Mai mult, această legătură de cauzalitate trebuie să fie cuprinsă de vinovăția făptuitorului.

În planul laturii subiective, fapta prevăzută la art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal se caracterizează prin intenție față de urmările prejudiciabile primare și prin imprudență față de urmările prejudiciabile secundare.

Astfel este explicată componența de infracțiune prevăzută de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, adică infracțiunea de violență în familie, care a provocat decesul victimei și în pct. 10-11 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 24.12.2012 „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor”.

Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că în prezenta cauză nu este posibilă aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, adică liberarea de pedeapsa aplicată, deoarece art. 90 alin. (4) Cod penal interzice aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal persoanelor care au comis infracțiuni deosebit de grave. Restabilirea echității sociale, corectarea și reeducarea lui Sologub Serghei este posibilă în speța dată numai în condiții de izolare a lui de societate, ținând cont de gravitatea infracțiunii comise, persoana inculpatului și scopul pedepsei penale de a preveni săvârșirea de noi infracțiuni, atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane. Pedeapsa se va aplica în limita minima prevăzută de Lege, ținându-se cont de prevederile art. 61, 75-78 Cod penal și de motivele invocate în decizia instanței de apel cu privire la pedeapsă.

Referindu-se la motivul din recurs, că inculpatul Sologub Serghei nu era în stare de ebrietate, Colegiul penal lărgit invocă, că martorul Țușca Oleg în prima instanță a declarat că inculpatul Sologub Serghei era în stare de ebrietate (f.d. 137), apoi însuși inculpatul Sologub Serghei fiind interogat ca bănuit (f.d. 50) în prezența avocatului Pălărie Dumitru a declarat că a servit în acea zi vre-o 3-4

pahare de vin, ce evident duce la concluzia că inculpatul Sologub Serghei era în stare de ebrietate.

Ținând cont de cele enunțate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul ordinar declarat, de a casa parțial sentința primei instanțe și decizia instanței de apel în privința lui Sologub Serghei, de a rejudeca cauza și pronunța o hotărâre nouă de condamnare în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. (c) Cod penal, excluzând ca de prisos calificarea în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal.

7. Pentru aceste motive, în conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Pascal Veronica în numele inculpatului Sologub Serghei, casează parțial sentința Judecătoriei Căușeni din 07 august 2014 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2014 în cauza penală privindu-l pe *Sologub Serghei Iuri*, rejudecă cauza pronunțând următoarea hotărâre.

Sologub Serghei Iuri se consideră condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal stabilindu-i pedeapsa - 5 (cinci) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Termenul executării pedepsei se va calcula din 09 iunie 2015 cu includerea în acest termen a arestului preventiv din 07 august 2014 până la 09 iunie 2015.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **02 iulie 2015**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Toma Nadejda

Moraru Petru